

Ohlédnutí za H2 fórem - Vodík na křižovatce: staneme se leaderem nebo promarníme svou příležitost?

3.10.2022 - Magdalena Fraňková | Krajský úřad Ústeckého kraje

„Vodík se stal součástí odpovědi na získání nezávislosti na ruském plynu a energetické svobody,“ uvedl v úvodu místopředseda Evropské komise Frans Timmermans. Může také významně přispět k přechodu České republiky na zelenou energetiku. Význam vodíku v transformaci uhelných regionů potvrdil ve svém vystoupení i ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Systém podpory toho segmentu však tomu neodpovídá. V legislativě, v nastavení podpory investic, výzkumu i vzdělávání zůstává celá řada nejasností nebo až zbytečně striktních nařízení. Proto se ústředním tématem ústeckého H2 fóra 2022 stalo, co musíme změnit na úrovni regionu, České republiky i Evropské unie, abychom tento potenciál skutečně využili a nevyměnili závislost na dodávkách zemního plynu za závislost na dodávkách vodíku.

V Ústeckém kraji i v dalších uhelných regionech jsou připraveny desítky rozvojových projektů v oblasti výroby vodíku, jeho využití ve veřejné i soukromé dopravě, vytápění objektů, ale také v průmyslu a k akumulaci energie. Bez dotační podpory však tento nový sektor ekonomiky není schopen konkurovat stávajícím konvenčním zdrojům energie. Je-li však tato dotační podpora podmíněna výhradně výrobou a využitím tzv. zeleného vodíku s téměř nulovou emisí stopou CO₂ (tedy podmíněna výrobou pouze z obnovitelných zdrojů, jichž je nejen v ČR, ale i dalších zemích stále ještě nedostatek) ztrácí se její význam. Hrozí, že Česká republika se stane závislá na dodávkách vodíku ze zahraničí.

„Měli bychom k nastartování vodíkové ekonomiky využívat ten vodík, který máme nyní k dispozici, i když není úplně bezemisní. Pořád je jeho využití například v dopravě ekologičtější než nafta a postupně bychom mohli přecházet na vodík bezemisní, tak jak se budou rozvíjet technologie OZE a jejich kapacity v regionu,“ komentoval hejtman Ústeckého kraje Jan Schiller s poukazem na tom, že firmy v Ústeckém kraji patří mezi největší producenty průmyslově vyráběného vodíku, který v některých provozech vzniká jako vedlejší produkt chemické výroby.

Odpovědné rezorty jsou připraveny jednat s Evropskou komisí o racionalizaci podmínek dotační podpory i o úpravách legislativy na národní úrovni, potvrdil v diskuzním bloku ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela. Deklarovat dále, že plánuje vodík odpovídajícím způsobem zohlednit v novele energetického zákona. To dle firem ale nestačí. Vladimír Zemánek, předseda Krajské hospodářské komory Ústeckého kraje, poukázal například na to, že současná evropská legislativa zvýhodňuje přímořské státy, které mohou vyrábět zelenou elektřinu z větrných parků, a jižní evropské státy s vyšší intenzitou a delší dobou slunečního svitu. To potvrdil i ministr průmyslu. *„My nikdy nebudeme mít ten levný offshore vítr, který mají třeba Němci. Ti z něj chtějí vyrábět vodík především pro vlastní potřeby. My nemáme ani vodu na výrobu energie z ní. Jediná cesta k levné energii na výrobu vodíku je podle mě v tuto chvíli jaderná energie,“* řekl v debatě Jozef Síkela. V tuto chvíli však ani jádro není z pohledu Evropské komise obnovitelný zdroj a vodík vyráběný s jeho využitím tedy nelze označit za zelený.

Desítku dalších podnětů k úpravě legislativy formulovaly regionální vodíkové platformy uhelných

krajů společně s Českou vodíkovou technologickou platformou HYTEP. Požadují například zjednodušení schvalovacích procesů při stavebních řízeních jak v případě vodíkových technologií, tak u obnovitelných zdrojů energie, jejichž výstavba by v podmínkách současné energetické situace měla být definována jako veřejný zájem. Společně také apelují na zavedení přechodného období, v jehož rámci by mohly být podpořeny i projekty kombinující různé zdroje k výrobě nízkoemisního vodíku. Bez tohoto kroku není dle jejich názoru možné zahájit jakýkoliv smysluplný vodíkový projekt.

K rozvoji vodíkové ekonomiky v ústeckém regionu chce přímým zapojením přispět i krajská samospráva. *„Jako další cíl si stanovuji zvýšení podílu vodíkových autobusů ve veřejné dopravě a zabezpečení tepla ve veřejných budovách s využitím vodíku,”* slíbila ve svém závěrečném vystoupení Iva Dvořáková, radní pro transformaci Ústeckého kraje.

Debat o zefektivnění podpory vodíkové ekonomiky se účastnily stovky odborníků z několika zemí, zástupci Evropské komise, mezinárodních vodíkových platforem, klíčových českých ministerstev, firem, samospráv i akademického sektoru.

H2 fórum 2022 uspořádané Ústeckým krajem tak bylo příležitostí nejen pro diskuzi o dalším postupu v rozvoji vodíkové ekonomiky, ale také místem k setkání potenciálních obchodních či výzkumných partnerů a k prezentaci připravených vodíkových projektů. Své odborné zázemí pro výuku vodíkových technologií a další záměry v oblasti vzdělávání představila hostitelská Univerzita Jana Evangelisty Purkyně. Návštěvníci akce měli také možnost prohlédnout si vodíkový vůz Hyundai Nexu, který zapůjčil přímo výrobce, nebo Toyotu Mirai z vodíkové flotily společnosti Orlen Unipetrol. Ústecký, Karlovarský i Moravskoslezský kraj potvrdily svou připravenost využít obnovitelné zdroje a vodíkové hospodářství v transformaci uhelných regionů.

https://www.kr-ustecky.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=1770525&id_org=450018